

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programos

NAUJŲ LIETUVIŲ KALBOS IŠTEKLIŲ INTEGRAVIMO, LIETUVIŲ KALBOS ŽODŽIŲ (PRASMIŲ) TINKLO SUKŪRIMO, NAUJŲ E.PASLAUGŲ SUKŪRIMO IR INTEGRAVIMO Į BENDRĄ SISTEMĄ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ SUTARTIS

2019 m. sausio 3 d. Nr. PS-299-1/1
Vilnius

Lietuvių kalbos institutas, juridinio asmens kodas 111955023, buveinės adresas P.Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius (toliau – **Paslaugų gavėjas arba Institutas, arba Perkančioji organizacija**), atstovaujama direktorės Albinos Aukšoriūtės, veikiančios pagal Instituto įstatus,

ir **UAB „IO projects“**, juridinio asmens kodas 302444537, buveinės adresas P.Lukšio g. 32, LT-08222 Vilnius, (toliau – **Paslaugų teikėjas**), atstovaujama (-as) direktorės Neringos Račkauskaitės, veikiančios pagal Paslaugų teikėjo įstatus,

toliau kartu ar atskirai vadinami **Šalimis**,

vadovaudamosi Paslaugų gavėjo viešųjų pirkimų komisijos 2018 m. gruodžio 28 d. sprendimu (protokolo Nr. TP-11), sudarė šią Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių (prasmių) tinklo sukūrimo ir naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą techninės priežiūros paslaugų sutartį (toliau – **Sutartis**).

1. SUTARTIES OBJEKTAS

1.1. Sutarties objektas – Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių (prasmių) tinklo sukūrimo ir naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą techninės priežiūros paslaugos (toliau – **Paslaugos**).

1.2. Paslaugų savybės ir kita informacija apie Paslaugas detalizuojama Sutarties 1 priede Techninė specifikacija ir Sutarties 2 priede – Paslaugų teikėjo pasiūlymas, kurie yra neatskiriama Sutarties dalis. Paslaugų teikėjas, vykdydamas Sutartį, privalo vadovautis Sutarties ir jos priedų sąlygomis, įvykdyti visus juose nurodytus reikalavimus.

1.3. Paslaugos teikiamos įgyvendinant 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 02.3.1-CPVA-V-527 „Lietuvių kalba informacinėse technologijose“ projektą „Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos plėtra (E. kalba)“ (toliau – **Projektas**).

1.4. Techninės priežiūros planas turi būti suderintas su Paslaugų gavėju elektroniniu paštu derinti ne vėliau kaip per 2 (dvi) savaites nuo Sutarties pasirašymo. Šalių patvirtintas techninės priežiūros planas gali būti keičiamas tik rašytiniu Šalių susitarimu.

2. SUTARTIES KAINA IR ATSISKAITYMO TVARKA

2.1. Sutarties kaina: Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių (prasmių) tinklo sukūrimo ir naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą techninės priežiūros paslaugos – **106.177,50 Eur (vienas šimtas šeši tūkstančiai vienas šimtas septyniasdešimt septyni Eur 50 ct.)**, įskaitant pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM).

2.2. Į Sutarties kainą įskaitoma Paslaugų kaina, visi Paslaugų teikėjo pagal šią Sutartį teikiamų paslaugų suteikimo kaštai, mokesčiai ir rinkliavos bei kitos išlaidos, susijusios su tinkamu Sutarties vykdymu. Paslaugų teikėjo pasiūlyme nurodyta Sutarties kaina apskaičiuota pagal Sutarties 1 priede pateiktą Techninę specifikaciją ir Sutarties 2 priede pateiktą Paslaugų teikėjo pasiūlymą.

2.3. Sutarties kaina Sutarties galiojimo metu negali būti keičiama dėl bendro kainų lygio ir (ar) mokesčių pasikeitimo, išskyrus 2.3.1 punkte nurodytą atvejį:

2.3.1. kai pasikeičia (padidėja ar sumažėja) PVM tarifas, kuris turėjo tiesioginės įtakos Sutarties kainai. Raštu susitarus Paslaugų teikėjui ir Paslaugų gavėjui ir ne vėliau kaip Paslaugų perdavimo – priėmimo akto pasirašymo dieną, perskaičiuojama tik ta kainos dalis, kuriai turėjo įtakos pasikeitęs PVM tarifas, ir tik pasikeitusio mokesčio dydžiu. Sutarties kainos perskaičiavimą dėl pasikeitusio (padidėjusio ar sumažėjusio) PVM tarifo inicijuoja Paslaugų teikėjas, kreipdamasis į Paslaugų gavėją raštu, pateikdamas konkrečius skaičiavimus dėl pasikeitusio mokesčio įtakos Sutarties kainai. Paslaugų gavėjas taip pat turi teisę inicijuoti Sutarties kainos perskaičiavimą dėl pasikeitusio (padidėjusio ar sumažėjusio) PVM tarifo. Sutarties kainos perskaičiavimas įforminamas Šalių pasirašomu susitarimu, kuriame užfiksuojama perskaičiuota Sutarties kaina bei šio perskaičiavimo įsigaliojimo sąlygos.

2.4. Paslaugų teikėjui už faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas ir Paslaugų gavėjui Sutartyje ir jos prieduose numatyta tvarka, sąlygomis ir terminais patvirtintus Sutarties įvykdymo rezultatus, Sutarties 2.1.1 punkte nurodyta kaina mokama dalimis už per einamąjį ketvirtį suteiktas paslaugas pagal paslaugų teikėjo ketvirtinėje ataskaitoje nurodytas paslaugų apimtis.

Kiekvieno ketvirčio apimtyje suteiktų Paslaugų perdavimas ir priėmimas įforminamas Paslaugų perdavimo – priėmimo aktu. Paslaugų perdavimo – priėmimo akto pasirašymo abiejų Šalių diena laikoma faktiškai ir tinkamai suteiktų kokybiškų Paslaugų diena. Paslaugų perdavimo – priėmimo aktas yra pagrindas PVM sąskaitai faktūrai (ar ją atitinkančiam finansiniam dokumentui) išrašyti. PVM sąskaita faktūra (ar ją atitinkantis finansinis dokumentas) turi būti išrašyta per 5 (penkias) darbo dienas nuo Paslaugų perdavimo – priėmimo akto pasirašymo abiejų Šalių dienos.

2.5. Paslaugų teikėjui gali būti išmokamas išankstinis mokėjimas (avansas). Avansas išmokamas po Sutarties pasirašymo per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo dienos, kai Paslaugų teikėjas pateikia Paslaugų gavėjui išankstinio mokėjimo sąskaitą. Avanso dydis iki 20 proc. nuo Sutarties kainos, nurodytos 2.1. punkte.

2.6. Jeigu Paslaugų teikėjui išmokamas avansas, apmokant pagal Sutarties 2.4 punkte pateiktas PVM sąskaitas-faktūras (ar ją atitinkančius finansinius dokumentus), sumokėta avanso suma proporcingai išskaitoma iš pagal Sutarties 2.4 punkte apibrėžtą tvarką nustatytų mokėjimų sumų.

2.7. Visi atsiskaitymai su Paslaugų teikėju vykdomi mokėjimo pavedimu, pinigus pervedant į Paslaugų teikėjo Sutartyje nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą ne vėliau kaip per 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų suteikimo dienos. Jei pagal Projektui taikomus teisės aktus, sutartis, susitarimus ir (ar) Paslaugų gavėjo nuožiūra, tarpiniai ir (ar) galutiniai Paslaugų teikimo rezultatai turėtų būti suderinti su Projekto įgyvendinimą kontroliuojančiomis institucijomis, apmokėjimas už Paslaugas atliekamas per 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų nuo Projekto įgyvendinimą kontroliuojančių institucijų, Paslaugų gavėjo šioje Sutartyje numatyta tvarka priimtų ir per protingą terminą Projekto įgyvendinimą kontroliuojančioms institucijoms perduotų Paslaugų teikimo rezultatų patvirtinimo, bet ne vėliau kaip per 60 (šešiasdešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų suteikimo dienos. Jei Projekto įgyvendinimą kontroliuojančios institucijos nepatvirtina Paslaugų gavėjo Sutartyje nustatyta tvarka priimtų Paslaugų teikimo rezultatų, Paslaugų gavėjas grąžina juos Paslaugų teikėjui tikslinimui.

2.8. Sudarius Sutartį, tačiau ne vėliau negu Sutartis pradeda vykdyti, Paslaugų teikėjas įsipareigoja Paslaugų gavėjui pranešti tuo metu žinomų subtiektų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus. Paslaugų teikėjas privalo informuoti apie minėtos informacijos pasikeitimus visu Sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtiektus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau.

2.9. Paslaugų teikėjo pasitelktiems subtiekejams pageidaujant ir nesant Paslaugų teikėjo prieštaravimo nepagrįstiems mokėjimams, Paslaugų gavėjas gali atsiskaityti tiesiogiai su subtiekeju Sutartyje nustatyta tvarka ir terminais už subtiekejo suteiktas Paslaugas vykdant Sutartį. Šios nuostatos taikymas nekeičia Paslaugų teikėjo atsakomybės dėl Sutarties įvykdymo joje nustatyta tvarka ir terminais. Paslaugų gavėjas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Sutarties 2.8 punkte nurodytos informacijos gavimo raštu informuoja subtiekėjus apie tiesioginio atsiskaitymo galimybę, o subtiekejas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą Paslaugų gavėjui. Jei subtiekejas išreiškia norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, sudaroma trišalė sutartis tarp Paslaugų gavėjo, Paslaugų teikėjo ir jo subtiekejo, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekeju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekimu sutartyje nustatytus reikalavimus.

2.10. Paslaugų teikėjas finansinius dokumentus (PVM sąskaitas faktūras, sąskaitas faktūras, kreditinius ir debetinius dokumentus bei avansines sąskaitas) teikia Paslaugų gavėjui naudodamasis elektronine paslauga „E.sąskaita“ (elektroninės paslaugos „E. sąskaita“ svetainė pasiekiama adresu www.esaskaita.eu). Nesant objektyvių galimybių finansinius dokumentus pateikti naudojantis elektronine paslauga „E. sąskaita“, Paslaugų teikėjas finansinius dokumentus teikia Paslaugų gavėjui elektroniniu paštu dalia.jurgaityte@lki.lt ar kitu su Paslaugų gavėju suderintu būdu.

3. ŠALIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

3.1. Paslaugų teikėjas įsipareigoja:

3.1.1. Sutartyje numatytas Paslaugas pradėti teikti iš karto po Sutarties įsigaliojimo dienos; Paslaugas teikti Sutarties 1.4. punkte nustatyta tvarka Šalių patvirtintame techninės priežiūros plane numatytais terminais, sąlygomis ir tvarka, visomis įmanomomis priemonėmis siekti Paslaugas teikti laiku; Paslaugas teikti tinkamai, kokybiškai, pagal geriausius visuotinai pripažįstamus tokių Paslaugų teikimui taikomus profesinius, techninius standartus ir praktiką, panaudodamas visus reikiamus žmogiškuosius ir techninius išteklius; jei Paslaugų teikėjas nevykdo ar netinkamai vykdo Sutartyje bei jos prieduose numatytą įsipareigojimą, Paslaugų teikėjas įsipareigoja atlyginti Paslaugų gavėjui visus Paslaugų gavėjo patirtus nuostolius;

3.1.2. Teikiant Paslaugas neatlygintinai, geranoriškai ir konstruktyviai bendradarbiauti su Paslaugų gavėju ar priežiūros paslaugas teikiančiais subjektais;

3.1.3. Užtikrinti, kad Paslaugas teiks viešajame pirkime pasiūlyti specialistai, kurie gali būti pakeisti ir/ar įtraukti nauji specialistai tik dėl objektyvių priežasčių (atostogų, ligos atvejais, nutrūkus darbo santykiams su Paslaugų teikėju ir pan.) ir tik Paslaugų gavėjui raštu pritarus Sutartyje ir viešojo pirkimo sąlygose numatyta tvarka, taip pat kad pasiūlyti specialistai mokės lietuvių kalbą, o tuo atveju, jei specialistas nemoka lietuvių kalbos, Paslaugų teikėjas užtikrins vertimo žodžiu ir raštu paslaugas. Keičiami ir/ar įtraukiami nauji specialistai privalo atitikti kvalifikacinius reikalavimus, jei tokie buvo keliami viešojo pirkimo sąlygose. Paslaugų teikėjas ir jo pasiūlyti specialistai įsipareigoja laikytis LKIIS duomenų saugos reikalavimų. Sutartyje numatyta tvarka pasikeitus specialistams, atsakingiems už Sutarties vykdymą, ši sąlyga lieka galioti naujų specialistų atžvilgiu. Paslaugų teikėjo ir jo specialistų LKIIS duomenų saugos reikalavimų laikymosi įsipareigojimai lieka galioti neribotą laiką nuo šios Sutarties įvykdymo ar nutraukimo momento;

3.1.4. Vykdam Sutartį visą gautą informaciją ir (ar) duomenis naudoti tik šia Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų vykdymui, Techninėje specifikacijoje numatytų Paslaugų teikimui, viešojo pirkimo tikslo pasiekimui. Paslaugų teikėjas užtikrina, kad visą gautą informaciją ir (ar) duomenis naudos tik tie Paslaugų teikėjo specialistai, kurie buvo pasiūlyti viešojo pirkimo metu arba buvo pakeisti ir/ar įtraukti nauji šioje Sutartyje numatyta tvarka. Paslaugų teikėjas įsipareigoja atlyginti visus nuostolius, atsiradusius dėl šiame Sutarties papunktyje numatytos pareigos nevykdymo ar netinkamo vykdymo;

3.1.5. Teikiant Paslaugas, laikytis Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos duomenų saugos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvių kalbos instituto direktoriaus 2013 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. R-46, kituose žinybinės svarbos informacinių sistemų saugumo politiką

įgyvendinančiuose dokumentuose, teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, gerosios informacinių technologijų saugos reikalavimų ir praktikos; visi po šios Sutarties įsigaliojimo dienos priimti informacinės sistemos saugos užtikrinimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai ar/ir papildymai galioja Šalis be atskiro Šalių susitarimo;

3.1.6. Užtikrinti konfidencialumą visą Sutarties vykdymo laikotarpį bei neribotą laiką po jo. Paslaugų teikėjas ir (ar) jo Sutarties vykdymui pasitelkti subteikėjai, darbuotojai, specialistai, ekspertai neturi teisės viešinti ar kitokiu būdu atskleisti ar perduoti tretiesiems asmenims, išskyrus šiame papunktyje numatytą atvejį, jiems Sutarties vykdymo metu sužinotos ar perduotos informacijos ir (ar) duomenų, taip pat neturi teisės Sutarties vykdymui gautą informaciją ir (ar) duomenis naudoti asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams. Visa Paslaugų gavėjo Paslaugų teikėjui suteikta informacija ir (ar) duomenys ar vykdant Sutartį sužinota minėta informacija ir (ar) duomenys laikomi konfidencialiais. Šiame papunktyje numatyti konfidencialumo įsipareigojimai netaikomi Sutarties vykdymo metu sužinotą informaciją ir (ar) duomenis atskleidžiant, kai jos atskleidimo pareiga numatyta Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Laikytis konfidencialumo reikalavimų, neatskleisti tretiesiems asmenims jokios informacijos, gautos vykdant Sutartį, išskyrus tiek, kiek tai reikalinga Sutarties vykdymui, taip pat nenaudoti konfidencialios informacijos asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams. Visa Paslaugų gavėjo Paslaugų teikėjui suteikta informacija yra laikoma konfidencialia, nebent Paslaugų gavėjas raštu patvirtins, kad tam tikra pateikta informacija nėra konfidenciali. Konfidencialia taip pat nėra laikoma informacija, kuri buvo viešai prieinama, arba Paslaugų teikėjas gali dokumentais įrodyti, kad informacija jam buvo teisėtai žinoma arba buvo pateikta trečiųjų asmenų, turėjusių raštu patvirtintą teisę atskleisti konfidencialią informaciją;

3.1.7. Ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo Sutarties įsigaliojimo dienos paskirti kompetentingą asmenį, kuris bus atsakingas už ryšių su Paslaugų gavėjo paskirtu atstovu palaikymą, ir apie tai elektroniniu paštu dalia.jurgaityte@lki.lt informuoti Paslaugų gavėją;

3.1.8. Įsigaliojus Sutarčiai, per protingą terminą kreiptis į Paslaugų gavėją dėl papildomos informacijos, reikalingos tinkamai, kokybiškai ir nustatytais terminais, sąlygomis ir tvarka įvykdyti Sutartį, pateikimo;

3.1.9. Suteikti visas Sutarties 1 skyriuje „Sutarties objektas“ nurodytas Paslaugas Sutartyje nustatytais sąlygomis, tvarka ir terminais;

3.1.10. Sutartyje numatytas Paslaugas pradėti teikti iš karto po Sutarties įsigaliojimo dienos ir suteikti per 20 (dvidešimt) mėnesių nuo Sutarties įsigaliojimo dienos. Jei dėl nuo Šalies nepriklausančių aplinkybių ir (ar) trečiųjų šalių kaltės, Šalis nespėja įvykdyti sutartinių įsipareigojimų, Šalis turi teisę kreiptis į kitą Šalį dėl Paslaugų suteikimo termino pratęsimo. Šalių susitarimu Paslaugų suteikimo terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne daugiau kaip 6 (šešeriems) mėnesiams. Pratęsiant Paslaugų teikimo terminą, Techninės specifikacijos 7.2 skyriuje apibrėžti atitinkamų rezultatų pateikimo terminai gali būti pratęsiami nevienodai, bendru Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos sutarimu;

3.1.11. Suteikus Paslaugas pateikti Paslaugų gavėjui pasirašytą Paslaugų perdavimo – priėmimo aktą ir Sutarties 2 skyriuje numatytą tvarka, sąlygomis ir terminais pateikti Paslaugų gavėjui PVM sąskaitą faktūrą (ar jį atitinkantį finansinį dokumentą) už faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas;

3.1.12. Nedelsdamas raštu (Sutartyje nurodytu faksu arba elektroniniu paštu) informuoti Paslaugų gavėją;

3.1.12.1. jei dėl objektyvių priežasčių negali teikti Paslaugų ir nurodyti terminą, kurį Paslaugų teikėjas negalės teikti Paslaugų;

3.1.12.2. apie pasikeitusius savo rekvizitus, teisinį statusą.

3.1.13. Paslaugų teikėjas garantuoja, kad Paslaugų teikimo rezultatai nepažeidžia ir nepažeis jokių tretiesiems asmenims priklausančių teisių.

3.2. Paslaugų gavėjas įsipareigoja:

3.2.1. ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo Sutarties įsigaliojimo dienos paskirti kompetentingą asmenį, kuris bus atsakingas už ryšių su Paslaugų teikėju paskirtu atstovu palaikymą ir apie tai elektroniniu paštu neringa.rackauskaite@iopprojects.lt informuoti Paslaugų teikėją;

3.2.2. teikti Paslaugų teikėjui Sutarčiai vykdyti pagrįstai reikalingą Paslaugų gavėjo turimą informaciją;

3.2.3. ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo tarpinės ar galutinės ataskaitos pateikimo priimti faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas, pasirašant Paslaugų perdavimo – priėmimo aktą, arba elektroniniu paštu informuoti Paslaugų teikėją apie atsisakymą priimti paslaugas, nurodant suteiktų Paslaugų trūkumus ir reikalavimą, numatytą Sutarties 4.2.2 papunktyje;

3.2.4. sumokėti už faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas Sutartyje nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais;

3.2.5. nedėlisdamas raštu (Sutartyje nurodytu faksu arba elektroniniu paštu) informuoti Paslaugų teikėją apie pasikeitusius savo rekvizitus, teisinį statusą;

3.2.6. kilus ginčui dėl Sutarties, ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo ginčo kilimo dienos deleguoti atstovą spręsti ginčą;

3.2.7. tinkamai vykdyti visas kitas prievoles, nustatytas Sutartyje, jos prieduose, teisės aktuose, taikomuose vykdant Sutartį, ir (ar) kylančias iš šios Sutarties esmės.

4. ŠALIŲ TEISĖS

4.1. Paslaugų teikėjas turi teisę:

4.1.1. reikalauti iš Paslaugų gavėjo pateikti informaciją, būtiną Sutarties vykdymui;

4.1.2. reikalauti, kad Paslaugų gavėjas priimtų faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas, atitinkančias Sutarties ir jos priedų reikalavimus, arba atsisakyti vykdyti Sutartį, jeigu Paslaugų gavėjas, pažeisdamas savo įsipareigojimus, atsisako jas priimti;

4.1.3. reikalauti, kad Paslaugų gavėjas sumokėtų už faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas Sutartyje nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais;

4.1.4. vienašališkai nutraukti Sutartį joje nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais;

4.1.5. naudotis kitomis Paslaugų teikėjo teisėmis, nurodytomis Sutartyje, jos prieduose, teisės aktuose, taikomuose vykdant Sutartį, ir (ar) kylančiomis iš šios Sutarties esmės.

4.2. Paslaugų gavėjas turi teisę:

4.2.1. nemokėti už suteiktas Paslaugas, jeigu PVM sąskaitoje faktūroje (ar ją atitinkančiame finansiniame dokumente) nurodyta neteisinga suma, iki bus išsiaiškinta su Paslaugų teikėju ir PVM sąskaitoje faktūroje (ar ją atitinkančiame finansiniame dokumente) bus nurodyta teisinga suma;

4.2.2. nustatęs suteiktų Paslaugų trūkumus, reikalauti, kad Paslaugų teikėjas per Paslaugų gavėjo nurodytą terminą neatlygintinai pašalintų šiuos trūkumus ir (arba) atlygintų nuostolius, susijusius su netinkamu Sutarties vykdymu;

4.2.3. priskaičiuotų delspinigių, baudos ir (ar) patirtų nuostolių sumos dydžiu mažinti savo piniginę prievolę Paslaugų teikėjui pagal įsipareigojimus, kylančius iš Sutarties;

4.2.4. vienašališkai nutraukti Sutartį joje nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais;

4.2.5. naudotis kitomis Paslaugų gavėjo teisėmis, nurodytomis Sutartyje, jos prieduose, teisės aktuose, taikomuose vykdant Sutartį, ir (ar) kylančiomis iš šios Sutarties esmės.

5. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

5.1. Už įsipareigojimų, prisiimtų Sutartimi, nevykdymą arba netinkamą vykdymą Šalys atsako įstatymų nustatyta tvarka, atsižvelgdamos į Sutartyje nustatytus ypatumus.

5.2. Paslaugų teikėjas atsako už visus pagal Sutartį prisiimtus įsipareigojimus. Paslaugų teikėjas nenumato pasitelkti subteikėjų.

5.3. Sutarties įvykdymo užtikrinimas nereikalaujamas.

5.4. Nė viena iš Šalių nėra atsakinga už įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jeigu juos vykdyti trukdė nenugalima jėga (*force majeure*). Šalis, dėl nenugalimos jėgos negalinti vykdyti savo įsipareigojimų, privalo nedelsdama pranešti apie tai kitai Šaliai, nurodyma aplinkybes, kurios trukdo jai vykdyti sutartinius įsipareigojimus, ir sutartinius įsipareigojimus, kurių ji negalės vykdyti. Tokiu atveju prievolių vykdymas sustabdomas, kol išnyks minėtos aplinkybės. Jeigu šio pranešimo kita Šalis negauna per 5 (penkias) kalendorines dienas po to, kai Sutarties neįvykdžiusi Šalis sužinojo ar turėjo sužinoti apie nenugalimą jėgą lemiančias aplinkybes, tai pastaroji Šalis privalo atlyginti kitai Šaliai dėl negauto pranešimo susidariusius tiesioginius nuostolius.

5.5. Pasibaigus nenugalimą jėgą lemiančioms aplinkybėms, Šalis, dėl nenugalimos jėgos negalėjusi vykdyti savo įsipareigojimų, privalo nedelsdama pranešti apie tai kitai Šaliai ir atnaujinti savo įsipareigojimų vykdymą. Tais atvejais, kai dėl nenugalimos jėgos Šalis nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų ilgiau kaip 5 (penkias) kalendorines dienas, kita Šalis turi teisę nedelsdama nutraukti Sutartį, pranešdama kitai Šaliai apie tai raštu.

5.6. Jei Šalis nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų Sutartyje nustatytais terminais, kita Šalis turi teisę be atskiro rašytinio įspėjimo ir neribodama kitų savo teisių gynimo būdų pradėti skaičiuoti 0,02 (dviejų šimtųjų) procento dydžio delspinigius už kiekvieną praleistą dieną, juos skaičiuojant nuo bendros Sutarties kainos už kiekvieną termino praleidimo dieną. Delspinigiai gali būti skaičiuojami ir praleidus tarpinius Paslaugų rezultatų pateikimo terminus nustatytus Techninėje specifikacijoje.

5.7. Jei Paslaugų teikėjas netinkamai, nekokybiškai, ne pagal Sutarties ir (ar) jos priedų reikalavimus vykdo prievolės pagal Sutartį, išskyrus Sutarties 5.5 punkte numatytą atvejį, Paslaugų gavėjas turi teisę reikalauti sumokėti, o Paslaugų teikėjas, gavęs Paslaugų gavėjo reikalavimą raštu, privalo sumokėti 10 (dešimties) procentų nuo Sutarties kainos dydžio baudą, kuri Šalių susitarimu laikoma minimaliais, teisingais, sąžiningais ir nekvestionuojamais (neginčijamais) Paslaugų gavėjo nuostoliais. Paslaugų gavėjas reikalavimą sumokėti baudą (toliau šiame punkte – reikalavimas) pateikia Paslaugų teikėjui raštu registruotu arba elektroniniu paštu Paslaugų teikėjo Sutartyje nurodytu adresu. Paslaugų gavėjo reikalavimas, laikomas pateiktu Paslaugų teikėjui: jei teikiamas registruotu paštu – po 3 (trijų) darbo dienų nuo jo išsiuntimo registruotu paštu dienos, jei teikiamas elektroniniu paštu – kitą darbo dieną po reikalavimo išsiuntimo. Paslaugų teikėjas privalo baudą pagal šią Sutarties nuostatą sumokėti į Sutartyje ar Paslaugų gavėjo reikalavime nurodytą Paslaugų gavėjo sąskaitą ne vėliau kaip per 10 (dešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų gavėjo reikalavimo pateikimo dienos. Paslaugų teikėjas įsipareigoja netinkamai vykdžius šiuos sutartinius įsipareigojimus mokėti Paslaugų gavėjui Sutarties 5.6 punkte numatytus delspinigius už kiekvieną termino vykdyti įsipareigojimus praleidimo dieną.

5.10. Delspinigių ir (ar) baudos sumokėjimas neatleidžia nuo kitų Sutarties sąlygų vykdymo.

5.11. Iš Paslaugų gavėjo pusės už Sutarties vykdymą atsakingas projekto vadovas, o už Sutarties ir jos pakeitimų paskelbimą pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas atsakingas Projekto viešųjų pirkimų specialistas.

6. SUTARTIES GALIOJIMAS

6.1. Sutartis įsigalioja nuo Sutarties pasirašymo datos ir galioja 20 (dvidešimt) mėnesių. Sutarties originalai pasirašomi Šalių įgaliotų atstovų originaliais parašais.

6.2. Vienai Šaliai pažeidus Sutartį, kita Šalis Sutartyje nustatyta tvarka turi teisę rinktis vieną ar kelis iš šių savo teisių gynimo būdų:

6.2.1. reikalauti kitos Šalies įvykdyti sutartinius įsipareigojimus;

6.2.1. reikalauti atlyginti nuostolius;

6.2.2. reikalauti sumokėti Sutartyje nustatytus baudą ir (ar) delspinigius;

6.2.3. vienašališkai nutraukti Sutartį joje nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais.

6.3. Paslaugų gavėjas, Paslaugų teikėjui pažeidus Sutartį turi teisę be Sutarties 6.2. punkte numatytų savo teisių gynimo būdų pasinaudoti ir Sutarties įvykdymo užtikrinimu.

6.4. Sutartis gali būti nutraukiama:

6.4.1. rašytiniu abiejų Šalių susitarimu;

6.4.2. vienašališkai Sutartyje nustatytomis sąlygomis, tvarka ir terminais, kiek tai neprieštarauja Sutarties 6.4.3 papunkčiui.

6.4.3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 90 straipsnyje nustatytais atvejais, tvarka ir terminais.

6.5. Jei Sutartis nutraukiama rašytiniu abiejų Šalių susitarimu, Šalių tarpusavio atsiskaitymų pagrindu laikoma faktiškai ir tinkamai iki Sutarties nutraukimo suteiktų kokybiškų Paslaugų, atitinkančių Sutarties ir jos priedų reikalavimus, kaina.

6.6. Visi Sutartyje, jos prieduose ir iš Sutarties esmės kylantys Šalių įsipareigojimai dėl Paslaugų kokybės ir (ar) įsipareigojimų įgyvendinimo terminų laikomi esminiais ir jų pažeidimas laikomas esminiu Sutarties pažeidimu. Ši nuostata neapriboja galimybės kitų Sutartyje, jos prieduose ir iš Sutarties esmės kylančių įsipareigojimų pažeidimus kvalifikuoti esminiais vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.217 straipsnio 2 dalimi. Tokiu atveju Šalis, prieš vienašališkai nutraukdama Sutartį, privalo raštu pareikalauti Sutartį pažeidusios Šalies pašalinti Sutarties nutraukimo pagrindą sudarančias aplinkybes (priežastis) per protingą terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų, skaičiuojamų nuo prašymo išsiuntimo registruotu paštu Sutartyje nurodytu Sutartį pažeidusios Šalies adresu dienos. Jeigu Šalis nepašalina per nustatytą terminą Sutarties nutraukimo pagrindą sudarančių aplinkybių (priežasčių) per Sutarties nutraukimą inicijuojančios Šalies reikalavime nurodytą terminą, Sutarties nutraukimą inicijuojanti Šalis turi teisę nedelsdama ir nesikreipdama į teismą ar kitą ginčus nagrinėjančią instituciją, vienašališkai nutraukti Sutartį apie tai informuodama kitą Šalį raštu registruotu paštu Sutartyje nurodytu Sutartį pažeidusios Šalies adresu. Sutartis laikoma nutraukta po 3 (trijų) darbo dienų nuo pranešimo apie Sutarties nutraukimą išsiuntimo registruotu paštu dienos.

6.7. Jei Sutarties 6.6 punkte numatyta tvarka Sutartis vienašališkai nutraukiama dėl Paslaugų teikėjo kaltės, be jam priklausančio atlyginimo už faktiškai ir tinkamai suteiktas kokybiškas Paslaugas iki Sutarties nutraukimo, atitinkančias Sutarties ir jos priedų reikalavimus, Paslaugų teikėjas neturi teisės į kokių nors patirtų nuostolių ar žalos kompensaciją.

6.8. Jei Sutarties 6.6 punkte numatyta tvarka Sutartis vienašališkai nutraukiama dėl Paslaugų teikėjo kaltės, Paslaugų gavėjas turi teisę reikalauti sumokėti, o Paslaugų teikėjas, gavęs Paslaugų gavėjo reikalavimą raštu, privalo sumokėti 10 (dešimties) procentų nuo Sutarties kainos dydžio baudą, kuri Šalių susitarimu yra laikoma minimaliais, teisingais, sąžiningais ir nekvestionuojamais (neginčijamais) Paslaugų gavėjo nuostoliais. Paslaugų gavėjas reikalavimą sumokėti baudą (toliau šiame papunktyje – reikalavimas) pateikia Paslaugų teikėjui raštu registruotu ar elektroniniu paštu Paslaugų teikėjo Sutartyje nurodytu adresu kartu su Sutarties 6.6 punkte numatytu pranešimu apie vienašališką Sutarties nutraukimą. Paslaugų gavėjo reikalavimas, laikomas pateiktu Paslaugų teikėjui: jei teikiamas registruotu paštu – po 3 (trijų) darbo dienų nuo jo išsiuntimo registruotu paštu dienos, jei teikiamas elektroniniu paštu – kitą darbo dieną po reikalavimo išsiuntimo. Paslaugų teikėjas privalo baudą pagal šią Sutarties nuostatą sumokėti į Sutartyje ar Paslaugų gavėjo reikalavime nurodytą Paslaugų gavėjo sąskaitą ne vėliau kaip per 10 (dešimt) kalendorinių dienų nuo Sutarties nutraukimo dienos. Paslaugų teikėjas įsipareigoja netinkamai vykdžius šiame Sutarties punkte numatytus sutartinius įsipareigojimus atlyginti Paslaugų gavėjui visus jo patirtus nuostolius.

6.9. Jei Sutartis nutraukiama Paslaugų gavėjo iniciatyva dėl Paslaugų teikėjo kaltės, Paslaugų gavėjas Sutarties 6.8. punkte numatytą baudą ir kitus patirtus nuostolius.

6.10. Jei Sutarties 6.6 punkte numatyta tvarka Sutartis vienašališkai nutraukiama dėl Paslaugų gavėjo kaltės, Paslaugų gavėjas įsipareigoja sumokėti Paslaugų teikėjui už faktiškai ir tinkamai iki Sutarties nutraukimo suteiktas kokybiškas Paslaugas, atitinkančias Sutarties ir jos priedų reikalavimus.

6.11. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus, lieka galioti Sutarties nuostatos, susijusios su atsakomybe, konfidencialumo reikalavimais bei atsiskaitymais tarp Šalių pagal Sutartį.

7. KITOS SĄLYGOS

7.1. Esant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 1 punkto 2 papunktyje apibrėžtoms sąlygoms Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti keičiamos, išskyrus tokias Sutarties sąlygas, kurias pakeitus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnyje nustatyti principai bei tikslai. Visi Sutarties pakeitimai galioja tik tada, kai jie sudaryti raštu ir pasirašyti abiejų Šalių įgaliotų atstovų originaliais parašais – tokie Sutarties pakeitimai įsigalioja nuo abiejų Šalių pasirašymo momento, jei juose nėra nurodyta kitaip.

7.2. Nei viena Šalis neturi teisės perleisti visų ar dalies teisių ir pareigų pagal šią Sutartį jokiai trečiajai šaliai be išankstinio rašytinio kitos Šalies sutikimo.

7.3. Visi ginčai, kylantys dėl Sutarties, sprendžiami gera valia ir bendru Šalių sutarimu. Nepavykus ginčo išspręsti derybomis per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo derybų pradžios, bet koks ginčas sprendžiamas Lietuvos Respublikos teismuose. Derybų pradžia laikoma diena, kurią viena iš Šalių pateikė prašymą raštu kitai Šaliai su siūlymu pradėti derybas.

7.4. Sutarčiai aiškinti ir ginčams spręsti taikoma Lietuvos Respublikos teisė.

7.5. Šalių tarpusavio santykiai, neaptarti Sutartyje, reguliuojami Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7.6. Visi Sutarties priedai, Šalių pasirašyti susitarimai dėl Sutarties pakeitimo ir (ar) papildymo yra neatskiriama Sutarties dalis.

7.7. Sutartis sudaryta 2 (dviem) egzemplioriais, turinčiais vienodą teisinę galią, po vieną kiekvienai Šaliai.

7.8. Sutarties priedai:

1 priedas „Techninė specifikacija“;

2 priedas „Paslaugų teikėjo pasiūlymas“.

8. ŠALIŲ REKVIZITAI

PASLAUGŲ GAVĖJAS

Lietuvių kalbos institutas

Juridinio asmens kodas 111955023
P.Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
Tel. +370 5 234 6472
Elektroninis paštas: lki@lki.lt
Faks. +370 5 234 7200
A. s. LT277300010130668270
Swedbank AB, banko kodas 73000

Direktorė
Albina Auksoriūtė

Parasas

A.V.

PASLAUGŲ TEIKĖJAS

UAB „IO projects“

Juridinio asmens kodas 302444537
P.Lukšio g. 32, LT-08222 Vilnius
Tel. +370 61140150
Elektroninis paštas:
neringa.rackauskaite@ioprospects.lt
A. s. LT437044060007699184
AB SEB bankas, banko kodas 70440

Direktorė
Neringa Račkauskaitė

Parasas

A.V.

Salis įgyvendinti
2019-01-03

Vyriausioji finansininkė
Dalia Apanavičienė
2019-01-03

2019-01-03

**NAUJŲ LIETUVIŲ KALBOS IŠTEKLIŲ INTEGRAVIMO, LIETUVIŲ KALBOS ŽODŽIŲ
(PRASMIŲ) TINKLO SUKŪRIMO, NAUJŲ E.PASLAUGŲ SUKŪRIMO IR
INTEGRAVIMO Į BENDRĄ SISTEMĄ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ
ĮSIGIJIMO TECHNINĖ SPECIFIKACIJA**

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	2
2. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS	4
2.1. PROJEKTO APLINKA	4
2.2. PROJEKTO VYKDYMOI AKTUALŲS TEISĖS AKTAI.....	5
2.3. ESAMA SITUACIJA	6
2.3.1. LKHS	6
2.3.2. Kitomis programinėmis priemonėmis tvarkomi, projektui aktualūs lietuvių kalbos ištekliai.....	8
3. PAGEIDAUJAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS	10
3.1. BENDRA SIEKIAMOS SITUACIJOS KONCEPCIJA	10
3.1.1. Lietuvių kalbos išteklių integravimas	10
3.1.2. Lietuvių kalbos žodžių tinklo sukūrimas	11
3.1.3. Naujų e.paslaugų sukūrimas.....	12
3.2. MODERNIZUOJAMOS IS LOGINĖ STRUKTŪRA	15
4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS	17
5. REIKALAVIMAI TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS	17
6. REIKALAVIMAI TECHNINIAM PASIŪLYMUI.....	20
7. PASLAUGŲ SUTEIKIMO VIETA IR TERMINAI	20

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Lietuvių kalbos institutas (toliau – LKI, Perkančioji organizacija) įgyvendina projektą „Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos plėtra (E.Kalba)“, finansuojamą 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 02.3.1-CPVA-V-527 „Lietuvių kalba informacinėse technologijose“ lėšomis (toliau – Projektas).

Projekto tikslas– didinti lietuvių kalbos išteklių prieinamumą.

Pagrindinis projekto uždavinys – modernizuoti Lietuvių kalbos išteklių informacinę sistemą (toliau – LKIIS), integruojant naujus reprezentatyvius lietuvių kalbos išteklius, sukuriant lietuvių kalbos žodžių prasminį tinklą ir naujas e.paslaugas vartotojams.

Šiuo pirkimu siekiama įsigyti Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių (prasmių) tinklo sukūrimo ir naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą techninės priežiūros paslaugas (toliau – Paslaugos).

Reikalavimai Paslaugų teikimo tvarkai pateikiami šiame dokumente – techninėje specifikacijoje (toliau – Techninė specifikacija).

Techninėje specifikacijoje naudojamos santrumpos ir sąvokos pateikiamos žemiau esančiose lentelėse.

1 lentelė. Techninėje specifikacijoje naudojamos santrumpos

Santrumpa	Paaiškinimas
BLKŽ	Bendrinės lietuvių kalbos žodynas
BLKŽ antraštynas	Bendrinės lietuvių kalbos žodyno antraštynas
DLKŽ	Dabartinės lietuvių kalbos žodynas
CPVA	Centrinė projektų valdymo agentūra
E.Kalba	Projektas „Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos plėtra“
GIS	Geografinės informacinės sistemos
IRT	Informatikos ir ryšių technologijos
IS	Informacinė sistema
IT	Informacinės technologijos
KP	Kalbos patarimai
LKI/ Institutas	Lietuvių kalbos institutas
LKIIS	Lietuvių kalbos išteklių informacinė sistema
LKŽ	Lietuvių kalbos žodynas
ND	Naujažodžių duomenynas
TVS	Turinio valdymo sistema

2 lentelė. Techninėje specifikacijoje naudojamos sąvokos

Sąvoka	Paaiškinimas
Bazinių sąvokų rinkiniai	Pasaulinės žodžių tinklų asociacijos (angl. <i>The Global WordNet Association</i>) rekomenduojamas bazinių sąvokų rinkiniai (angl. <i>Comon Base Concepts</i>), kurie buvo apibrėžtas EuroWordNet ir BalkaNet projektuose ir naudojami skirtingų kalbų tinkluose, siekiant užtikrinti jų tarpusavio integralumą.
Bazinė struktūra	ND bazinė duomenų struktūra.
Diegėjas	Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių prasminio tinklo sukūrimo, naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą paslaugų teikėjas.

Sąvoka	Paaškinimas
Duomenynas	Susisteminta duomenų sanaka; duomenynas yra mokslinis kūrinys, kurio autorių teisės saugomos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nustatyta tvarka.
Kartoteka	Susistemintas kortelių, kuriose nurodoma tam tikra informacija, rinkinys; kartotekų autorių teisės saugomos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nustatyta tvarka.
Konsultacijų bankas	Tai leksikos, gramatikos, skyrybos, rašybos ir kt. patarimų bazė (prieiga per internetą: http://www.vlkk.lt/konsultacijos).
Ontologija	Bendrai naudojamas formalus tam tikros srities sąvokų (konceptų), tipų, jų tarpusavio priklausomybės, ryšių, aksiomų, dėsninamų ir kt. aprašas.
Paslaugos	Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių prasminio tinklo sukūrimo, naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą paslaugos.
Perkančioji organizacija	Lietuvių kalbos institutas
Projektas	Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos plėtra (E. kalba).
Sinsetas	Sinonimų rinkinys
Tartuvas	Garsinis naujažodžių žodynėlis, kuriame, naudojant elektroninio teksto skaitytuvą (lietuvių šnekos sintezatorių), galima išgirsti, kaip tarti ir kirčiuoti naujai lietuvių kalboje atsiradusius žodžius (norminius skolinius arba naujadarus), įvairias jų formas, ir gauti apie juos papildomos informacijos.
Techninė specifikacija	Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimo, lietuvių kalbos žodžių prasminio tinklo sukūrimo, naujų e.paslaugų sukūrimo ir integravimo į bendrą sistemą techninės priežiūros paslaugų įsigijimo techninė specifikacija.
Žodynas	Kūrinys, kuriame sistemiškai pateikiami žodžiai, žodžių junginiai, jų paaškinimai, iliustraciniai pavyzdžiai, vertimai į kitas kalbas ir (arba) kita autoriaus surinkta informacija; žodynai yra moksliniai kūriniai, kurių autorių teisės saugomos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nustatyta tvarka.
Žodžių tinklas	Kūrinys, kuriame žodžiai susisteminti sinonimų aibių, tarpusavyje sujungtų semantiniais ryšiais, pagrindu.

Kitos, šios Techninės specifikacijos 1 ir 2 lentelėse neapibrėžtos, bet naudojamos sąvokos yra apibrėžtos teisės aktuose, taikomuose šiam pirkimui ir jo objektui, ir suprantamos taip kaip naudojamos gerojoje informacinių technologijų praktikoje.

2. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS

2.1. Projekto aplinka

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, prasidėjo naujas lietuvių kalbos raidos etapas – įgytas oficialios Europos Sąjungos kalbos statusas užtikrino lietuvių kalbos vartojimą ir sklaidą Europos Sąjungos institucijose, paspartėjo kalbos išteklių bei technologijų, reikalingų visaverčiam kalbos funkcionavimui daugiakalbėje aplinkoje, kūrimas ir diegimas. Kadangi lietuvių kalba yra viena iš vadinamųjų „nekomercinių“ Europos kalbų (ja kalba apie 4 mln. žmonių, dauguma jų gyvena Lietuvos Respublikoje), plėtojant kalbos technologijas ji susiduria su sunkumais ir problemomis, būdingomis mažiau vartojamų kalbų raidai. Šių technologijų plėtra labai priklauso nuo kitų šalių patirties ir jų paramos bei tarptautinio bendradarbiavimo. Kita vertus, kalbos technologijų plėtojimas yra svarbiausia lietuvių kalbos funkcionalumo, žinomumo ir studijų bei lietuviškos kultūros sklaidos daugiakalbėje Europoje stiprinimo proceso sudedamoji dalis.

Lietuvių kalbos visavertis funkcionavimas skaitmeninėje erdvėje tapo ypač svarbiu lietuvių kalbos išlikimo ir sklaidos veiksniu. Informacinėje visuomenėje kalbos gyvybingumą ir patrauklumą lemia galimybės greitai ir patogiai keistis daugiakalbe informacija, gauti paslaugas ir pan. Informacinės technologijos lietuvių kalbai atveria naujus bendravimo, tekstų rengimo, informacijos sklaidos ir paieškos būdus. Šiuolaikinių komunikacijų greitis ir geografinė aprėptis palengvina bendravimą lietuvių kalba, daugėja lietuviško turinio ir paslaugų internete, kuriami įrankiai, padedantys vartoti taisyklingą kalbą, tenkinantys specialiuosius vartotojų poreikius ir pan. Kita vertus, pokyčiai šioje srityje tokie spartūs, kad lietuvių kalbos planavimas ir plėtra nebespėja laiku spręsti visų iššūkių. Vartotojams greičiau ir paprasčiau pasiekiami produktai ir informacija anglų kalba lemia palyginti menką lituanizuotos programinės įrangos populiarumą, lėtą kalbos technologijų ir įrankių diegimą bei sklaidą, nepakankamą skaitmeninių kalbos išteklių ir įrankių plėtrą. Atsižvelgiant į šias aplinkybes bei siekiant prisidėti prie visaverčio lietuvių kalbos vartojimo skaitmeninėje terpėje užtikrinimo, lietuvių kalbos statuso informacinėje visuomenėje įtvirtinimo, lietuvių kalbos apsaugojimo nuo vadinamojo skaitmeninio išnykimo ir lietuviškai kalbančios bendruomenės atskirties globalioje žinių visuomenėje sumažinimo, LKI inicijavo projektą „Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos plėtra (E. kalba)“ (toliau – Projektas). Projekto apimtyje siekiama didinti lietuvių kalbos išteklių prieinamumą ir sklaidą internete panaudojant pažangiausias IT technologijas bei tiekiant pažangias viešąsias e.paslaugas, atitinkančias informacinės visuomenės lūkesčius ir poreikius.

LKI jau sukurta palanki aplinka Projektui vykdyti. Projektas toliau plėtoja 2007–2013 metų periodu projekto „IRT sprendimų bei turinio, padedančių išsaugoti lietuvių kalbą viešojoje erdvėje, kūrimas bei galimybių naudotis jais sudarymas“ apimtyje sukurtą LKIIS. Šio projekto apimtyje buvo sukurtas susistemintų lietuvių kalbos išteklių pagrindas: atliktas šrifto „Palemonas“ patobulinimas, suskaitmeninta 6 vienakalbiai žodynai (Sinonimų žodynas, Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Antonimų žodynas, Frazeologijos žodynas, Sisteminis lietuvių kalbos žodynas, Palyginimų žodynas), 10 daugiakalbių žodynų (Lietuvių–latvių, Latvių–lietuvių, Lietuvių–vokiečių, Vokiečių–lietuvių, Lietuvių–lenkų, Lenkų–lietuvių, Lietuvių–anglų, Anglų–lietuvių, Lotynų–lietuvių, Senovės graikų–lietuvių), 6 kartotekos, iš jų 3 lietuvių kalbos žodyno kartotekos (Pagrindinė kartoteka, Papildymų kartoteka, Tarmių kartoteka) ir 3 tautosakos paveldo kartotekos (Mįslių kartoteka, Pokario partizanų dainų kartoteka, Liaudies tikėjimų kartoteka), sukurtos elektroninės lietuvių kalbos išteklių duomenų bazės (Istorinių vietovardžių duomenų bazė, Pavardžių duomenų bazė, Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė, Tarmių archyvas) ir jų valdymo įrankiai, sukurta vieša šių išteklių prieiga visuomenei bei integruotos 3 viešosios e.paslaugos (e.mokymai, e.kartotekos, e.žodynai).

Projektu suinteresuotos šios tikslinės grupės: lietuvių kalbos vartotojai Lietuvoje ir užsienyje, kalbos mokymo(-si) proceso dalyviai Lietuvoje ir užsienyje, valstybės institucijos, mokslo ir švietimo institucijos, verslo atstovai, žurnalistai ir mokslininkai, rašytojai ir vertėjai.

2.2. Projekto vykdymui aktualūs teisės aktai

Projektas skirtas lietuvių kalbos išteklių prieinamumo ir panaudojamumo išvestiniams produktams ir e.paslaugoms kurti didinimui. Atsižvelgiant į tai, 3 lentelėje pateikiamas šių sritį reglamentuojančių teisės aktų sąrašas.

3 lentelė. Teisės aktų sąrašas

Eil. Nr.	Teisės aktas
1.	Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas
2.	Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas
3.	Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas
4.	Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas
5.	Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas
6.	Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas
7.	Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
8.	Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodika, patvirtinta Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario mėn. 25 d. įsakymu Nr. T-29 „Dėl valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“.
9.	Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir valstybės informacinių sistemų registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašo patvirtinimo“.
10.	Valstybės informacinių sistemų registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir valstybės informacinių sistemų registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašo patvirtinimo“.
11.	Saugos dokumentų turinio gairių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir valstybės informacinių sistemų registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašo patvirtinimo“.

Eil. Nr.	Teisės aktas
12.	Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 1V-156 „Dėl informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodikos patvirtinimo“.
13.	Techniniai valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832 „Dėl techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“.
14.	Bendrieji reikalavimai organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms, patvirtinti Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1T-74(1.12.E) „Dėl bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms patvirtinimo“ redakcija.
15.	Kuriamų viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų tinkamumo naudotojams užtikrinimo priemonių metodinėmis rekomendacijos, patvirtintos 2014 m. gegužės 5 d. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. T-65.
16.	Lietuvių kalbos informacinėje visuomenėje 2009–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 319.
17.	Nacionalinė lituanistikos 2009–2015 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 306.
18.	Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos (E.kalba) nuostatai, patvirtinti Lietuvių kalbos instituto direktoriaus 2018 m. balandžio 4d. įsakymu Nr. KT-31 „Dėl Lietuvių kalbos išteklių informacinės sistemos (E.kalba) nuostatų patvirtinimo“.
19.	2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ 02.3.1-CPVA-V-527 priemonės „Lietuvių kalba informacinėse technologijose“ projektų finansavimo sąlygų aprašas patvirtintas 2017 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-196.

2.3. Esama situacija

2.3.1. LKIIS

2007–2013 metų periodu įgyvendinant projektą „IRT sprendimų bei turinio, padedančių išsaugoti lietuvių kalbą viešojoje erdvėje, kūrimas bei galimybių naudotis jais sudarymas“ buvo sukurta LKIIS, kurios paskirtis – sudaryti sąlygas:

1. Lietuvių kalbos institutui skaitmeninti, saugoti ir pateikti viešai prieigai lietuvių kalbos žodyno kartotekas bei vienakalbius žodynus;
2. Vilniaus universiteto skaitmeninės filologijos centrui skaitmeninti, saugoti ir pateikti viešai prieigai daugiakalbius žodynus bei viešinti lietuvių kalbos šriftą „Palemonas“;
3. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui pateikti viešai prieigai lietuvių tautosakos kartotekas;
4. Lietuvos edukologijos universitetui viešinti edukacinės, lietuvių kalbai skirtas, priemonės.

LKIIS tikslas buvo kompiuterizuoti su lietuvių kalbos išteklių, apimančių lietuvių kalbos žodyną ir tautosakos kartotekas, vienakalbius ir daugiakalbius žodynus, lietuvių kalbos išteklių duomenų bazes, lietuvių kalbos šriftą „Palemonas“, išsaugojimu susijusius procesus bei padaryti šiuos lietuvių kalbos išteklius prieinamus elektroninėje erdvėje.

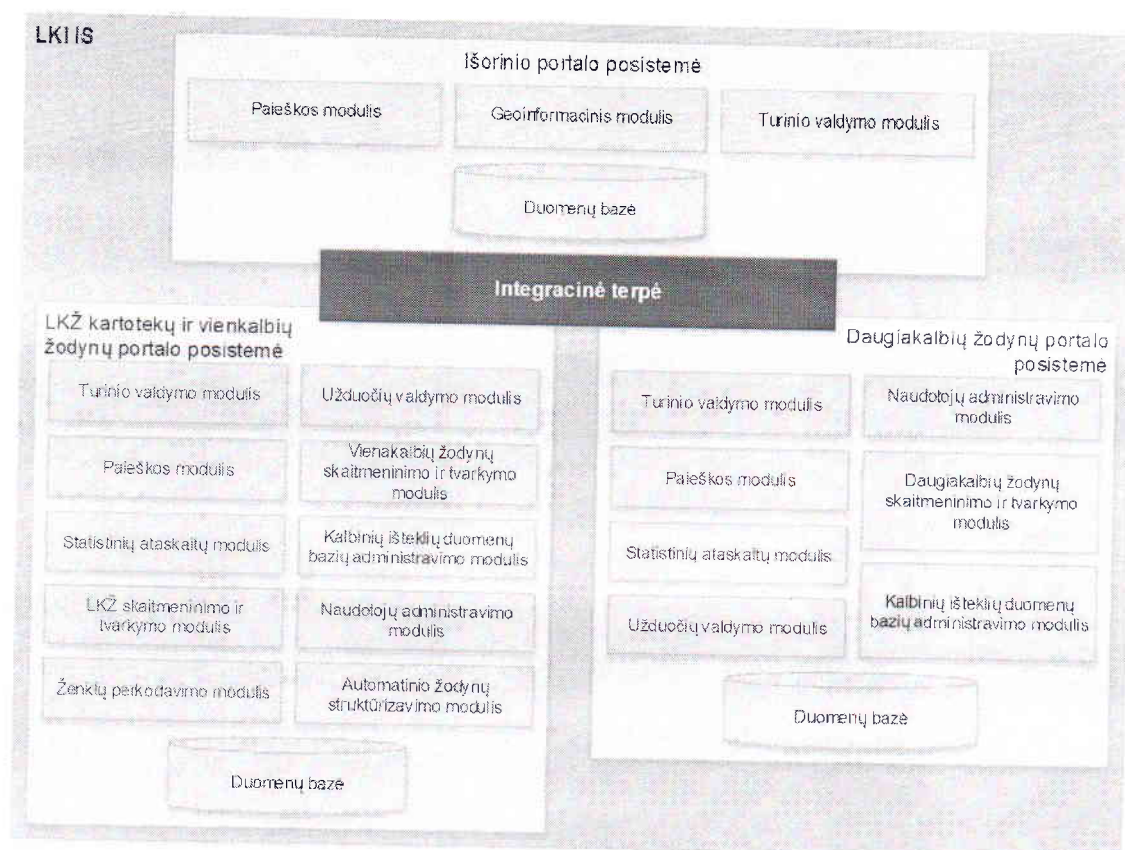
Pagrindiniam LKIIS tikslui pasiekti įgyvendinti šie uždaviniai:

1. realizuotos priemonės Lietuvių kalbos žodyno kartotekų skaitmeninimui, duomenų tvarkymui ir saugojimui;
2. realizuotos priemonės vienakalbių žodynų skaitmeninimui, duomenų tvarkymui ir saugojimui;
3. realizuotos priemonės daugiakalbių žodynų skaitmeninimui, duomenų tvarkymui ir saugojimui;
4. viešai prieigai internete pateikti lietuvių kalbos žodyno kartotekų, lietuvių tautosakos kartotekų, vienakalbių ir daugiakalbių žodynų duomenys, lietuvių kalbos išteklių duomenų bazės bei suteiktos paieškos galimybės;
5. viešai prieigai internete pateiktas lietuvių kalbos šriftas „Palemonas“;
6. viešai prieigai internete pateiktos edukacinės, lietuvių kalbai skirtos, priemonės.

Įgyvendinto projekto „IRT sprendimų bei turinio, padedančių išsaugoti lietuvių kalbą viešojoje erdvėje, kūrimas bei galimybių naudotis jais sudarymas“ apimtyje buvo sukurtas susistemintų lietuvių kalbos išteklių pagrindas: atliktas šrifto „Palemonas“ patobulinimas, suskaitmeninta 6 vienakalbiai žodynai (Sinonimų žodynas, Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Antonimų žodynas, Frazeologijos žodynas, Sisteminis lietuvių kalbos žodynas, Palyginimų žodynas), 10 daugiakalbių žodynų (Lietuvių–latvių, Latvių–lietuvių, Lietuvių–vokiečių, Vokiečių–lietuvių, Lietuvių–lenkų, Lenkų–lietuvių, Lietuvių–anglų, Anglų–lietuvių, Lotynų–lietuvių, Senovės graikų–lietuvių), 6 kartotekos, iš jų 3 lietuvių kalbos žodyno kartotekos (Pagrindinė kartoteka, Papildymų kartoteka, Tarmių kartoteka) ir 3 tautosakos paveldo kartotekos (Mįslių kartoteka, Pokario partizanų dainų kartoteka, Liaudies tikėjimų kartoteka), sukurtos elektroninės lietuvių kalbos išteklių duomenų bazės (Istorinių vietovardžių duomenų bazė, Pavardžių duomenų bazė, Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė, Tarmių archyvas) ir jų valdymo įrankiai, sukurta vieša šių išteklių prieiga visuomenei (prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/>) bei integruotos 3 (trys) viešosios e.paslaugos (e.mokymai, e.kartotekos, e.žodynai).

Šiuo metu LKIIS sudaro 3 (trys) posistemės: išorinio portalų posistemė, LKŽ kartotekų ir vienakalbių žodynų portalų posistemė, daugiakalbių žodynų portalų posistemė.

Esamo LKIIS sprendimo loginė schema pateikiama 1 paveiksle.

I paveikslas. LKIIS loginė schema

Išorinio portalo posistemė skirta lietuvių kalbos išteklių publikavimui internete. Per išorinį portalą galima pasiekti kitose posistemėse saugomus LKŽ kartotekų, vienakalbių ir daugiakalbių žodžių duomenis bei Lietuvių kalbos ir literatūros institute suskaitmenintų mįslių, pokario partizanų dainų ir liaudies tikėjimų kartotekų duomenis.

LKŽ kartotekų ir vienakalbių žodžių portalo posistemė ir daugiakalbių žodžių portalo posistemė yra skirtos atitinkamai kartotekų ir žodžių skaitmeninimui ir tvarkymui, užduočių ir turinio valdymui, duomenų bazių ir naudotojų administravimui bei kitoms žodžių administravimo veikloms vykdyti.

Pagrindinės LKIIS funkcijos yra:

1. lietuvių kalbos didžiojo žodyno kartotekų skaitmeninimas ir publikavimas;
2. vienakalbių ir daugiakalbių žodžių skaitmeninimas ir naudojimosi jais elektroninės paslaugos teikimas;
3. šrifto „Palemonas“ ir edukacinių, lietuvių kalbai skirtų priemonių publikavimas internete;
4. suskaitmenintų lietuvių kalbos išteklių metaduomenų aprašymas;
5. suskaitmenintų lietuvių kalbos išteklių paieška;
6. ilgalaikis suskaitmenintų lietuvių kalbos išteklių kaupimas ir saugojimas;
7. informacijos apie suskaitmenintus lietuvių kalbos išteklius teikimas kitoms Lietuvos ir tarptautinėms informacinėms sistemoms.

2.3.2. Kitomis programinėmis priemonėmis tvarkomi, projektui aktualūs lietuvių kalbos ištekliai

Be LKIIS, LKI papildomai tvarko kitus su lietuvių kalba ir šiuo projektu susijusius išteklius:

1. Lietuvių kalbos žodyną (toliau – LKŽ);
 2. Bendrinės lietuvių kalbos žodyną (toliau – BLKŽ);
 3. Naujažodžių duomenyną (toliau – ND).
- Detalus šių išteklių aprašymas pateikiamas tolimesniuose skyriuose.

3. PAGEIDAUJAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS

3.1. Bendra siekiamos situacijos koncepcija

Augant naudotojų skaičiui ir aktyviau pradėjus naudoti sukurtas viešąsias e.paslaugas bei keičiantis pasaulinėms tendencijoms (pvz., semantinių paieškų realizacijos, didžiulių duomenų sandėjų (angl. *big data*) valdymo galimybių didėjimas ir pan.) susijusiose srityse, nustatytos galimos tolimesnio LKIIS vystymo kryptys bei inicijuota LKIIS plėtra. LKIIS plėtros metu bus siekiama spręsti šias pagrindines problemas: į LKIIS integruotų išteklių stoka, nepakankamas LKIIS saugomų išteklių tarpusavio integralumas, LKIIS išteklių nesusiejimas prasminiais ryšiais, siūlomų viešųjų e.paslaugų stoka ir neatitikimas realiems naudotojų poreikiams.

LKIIS vystymo kryptys formuotos atsižvelgiant į gerosios praktikos pavyzdžius bei kitų projektų (tiek tarptautinių, tiek nacionalinių) apimtyje pasiektus rezultatus. Tam, kad būtų užtikrintas projekto rezultatų naudojimas ir suderinamumas su esamomis kalbinių išteklių infrastruktūromis (pvz., ELRA, META-SHARE, Monnet, BabelNet, kitų kalbų žodžių tinklais), LKIIS planuojama vystyti remiantis tarptautiniu mastu pripažintais standartais, naudojant pažangiausius architektūrinius sprendinius ir technologijas, integruojant naujus ir LKIIS saugomus duomenis.

Modernizuojamos LKIIS tikslas – informacinių technologijų priemonėmis užtikrinti prieinamumą prie skaitmeninių lietuvių kalbos išteklių bei jų panaudojamumą išvestiniams produktams ir e. paslaugoms teikti.

Numatomos LKIIS modernizavimo kryptys:

1. Naujų lietuvių kalbos išteklių integravimas į LKIIS;
2. Lietuvių kalbos žodžių tinklo sukūrimas;
3. Naujų viešųjų e.paslaugų sukūrimas ir integravimas į LKIIS.

Modernizavimo metu numatoma LKIIS pavadinimą keisti į „E.Kalba“ bei sukurti šias naujas funkcijų grupes:

1. naujai integruotų skaitmeninių lietuvių kalbos išteklių tvarkymas, saugojimas, paieška ir peržiūra;
2. automatinis naujų žodžių rinkimas iš elektroninės erdvės;
3. lietuvių kalbos žodžių prasminio žodžių tinklo duomenų tvarkymas, saugojimas, paieška ir peržiūra;
4. naudotojų užklausų analizė ir praturtinimas kalbine informacija;
5. nuomonių analizės atlikimas;
6. galimų pavadinimų arba reikšminių ir strateginių žodžių sąrašo su jų vartojimo kontekstais ir semantiniais ryšiais pateikimas pagal įvestus raktinius žodžius;
7. sąvokų bei ontologijų tvarkymas, saugojimas, paieška ir peržiūra;
8. sąvokų semantinės aplinkos praturtinimas vidinių ir išorinių kalbinių išteklių pagalba;
9. pagalba pasirenkant reikiamas žodžių darybos priemones naudojant interaktyvius įrankius;
10. bendrinės kalbos vartojimo patarimai.

3.1.1. Lietuvių kalbos išteklių integravimas

Projekto metu į LKIIS numatoma integruoti šiuos skaitmeninius lietuvių kalbos išteklius:

1. LKŽ – didžiausios apimties lietuvių kalbos vienakalbis žodynas;
2. BLKŽ (žodynas ir antraštynas) – vienakalbis žodynas, apimantis šiuolaikinėje bendrinėje lietuvių kalboje naudojamus žodžius. BLKŽ antraštyne yra įtraukti visi BLKŽ planuojami aprašyti antraštiniai žodžiai (jau aprašyti ir dar ne);
3. ND – vienakalbis žodynas, apimantis bendrinėje lietuvių kalboje vartotinus ir nevartotinus naujus, nūdienos realijas atspindinčius žodžius.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami minėtų išteklių panaudojimo žodžių tinklo kūrimui principai.

4 lentelė. Naujai integruojamų lietuvių kalbos išteklių panaudojimo lietuvių kalbos žodžių tinklo kūrimui principai

Ištekliai	Panaudojimo koncepcija
LKŽ	Siekiant užtikrinti LKŽ duomenų panaudojimą lietuvių kalbos žodžių tinklo kūrimui, turės būti realizuota semantinė duomenų struktūra, į kurią bus perkelti esami LKŽ duomenys: paieškiniai žodžiai, jų parametrai ir informacija apie ryšius su žodyno straipsniais.
BLKŽ	Siekiant užtikrinti BLKŽ duomenų panaudojimą lietuvių kalbos žodžių tinklo kūrimui, papildomai turės būti realizuota semantinė duomenų struktūra, į kurią bus perkelti esami BLKŽ duomenys. Siekiant užtikrinti sėkmingą BLKŽ duomenų naudojimą, turės būti realizuotas periodinis duomenų perkėlimas iš BLKŽ į semantinę duomenų struktūrą, užtikrinantis, kad toks duomenų atnaujinimas nepakeistų ir nepanaikintų lietuvių kalbos žodžių tinkle jau sudarytų semantinių ryšių.
ND	Siekiant užtikrinti ND duomenų panaudojimą lietuvių kalbos žodžių tinklo kūrimui, papildomai turės būti realizuota semantinė duomenų struktūra, į kurią bus perkelti esami ND duomenys. Siekiant užtikrinti sėkmingą ND duomenų naudojimą, turės būti realizuotas periodinis duomenų perkėlimas iš ND į semantinę duomenų struktūrą, užtikrinantis, kad toks duomenų atnaujinimas nepakeistų ir nepanaikintų lietuvių kalbos žodžių tinkle jau sudarytų semantinių ryšių.

Kiekvieno iš aukščiau įvardintų išteklių integravimo lygis į LKIIS skirsis, todėl detalūs integravimui keliami reikalavimai pateikiami skyriuje „Funkciniai reikalavimai“.

3.1.2. Lietuvių kalbos žodžių tinklo sukūrimas

Kuriant lietuvių kalbos žodžių tinklą, numatoma panaudoti:

- 1) Esamus LKIIS skaitmeninius kalbinius išteklius:
 - a. vienakalbius žodynus:
 - i. Dabartinės lietuvių kalbos žodyną¹;
 - ii. Sinonimų žodyną²;
 - iii. Antonimų žodyną³;
 - iv. Frazeologijos žodyną⁴.
 - b. dvikalbį žodyną: anglų – lietuvių kalbų žodyną⁵;
- 2) šio Projekto apimtyje naujai integruojamus kalbinius išteklius:
 - a. LKŽ;
 - b. BLKŽ (žodyną ir antraštinę);
 - c. ND.

Numatoma, kad lietuvių kalbos žodžių tinklas, prasminiais žodžiais bus susietas su kitų kalbų žodžių tinklais (Princeton anglų kalbos žodžių tinklu (angl. *Princeton WordNet*), Prancūzų kalbos

¹ Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/dabartinis>.

² Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/sinonimu>.

³ Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/antonimu>.

⁴ Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/frazeologizmu>.

⁵ Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/anglu-lietuviu>.

žodžių tinklu). Sąsajos su šiais tinklais numatytos projekto apimtyje planuojamos sukurti viešosios e.paslaugos „e.sąvokos“ apimtyje (žr. 3.1.3.3 skyriuje pateiktą e.paslaugos „E.sąvokos“ aprašymą). Dėl šios priežasties, kuriant lietuvių kalbos žodžių tinklo duomenų modelį turės būti atsižvelgiama į pasaulyje jau pripažintus žodžių tinklų duomenų modelius bei kūrimo metodikas. Siekiant užtikrinti lietuvių kalbos žodžių tinklo tolimesnį naudojimą ir plėtrą, jo sukūrimui turi būti naudojami pasauliniu mastu pripažinti ir populiarūs žodžių tinklų duomenų struktūros standartai.

Lietuvių kalbos žodžių tinklas turės apimti visas kalbos dalis – daiktavardžius, būdvardžius, veiksmažodžius, įvardžius, skaitvardžius,rieveksmius, prielinksnius, jungtukus, dalelytes, jaustukus ir ištiktukus. Tuo tarpu, anglų kalbos atveju, žodžiai ir jų reikšmės jungiami į tinklą, remiantis keturių morfologinių klasių bazine struktūra (daiktavardžiais, veiksmažodžiais, būdvardžiais,rieveksmiaiis ir jų tarpusavio ryšiais) bei pamatiniu struktūriniu elementu – sinsetu. Atsižvelgiant į tokią lietuvių kalbos specifiką, dalis šių žodžių dalių, tikėtina, kad nėra realizuota jokiam kitame žodžių tinkle.

Kuriant lietuvių kalbos žodžių tinklą, esami ir naujai integruojami kalbiniai ištekliai turės būti perkelti į semantinius duomenų modelius, gebančius saugoti ir apdoroti ne tik informaciją apie tai, kad žodžiai yra tarpusavyje susiję, bet ir duomenis apie tai, kaip tiksliai jie susiję.

3.1.3. Naujų e.paslaugų sukūrimas

3.1.3.1. E.paslauga „Paieška žodžių tinkle“

5 lentelė. E.paslaugos „Paieška žodžių tinkle“ identifikavimas

E.paslaugos esmė	Prieigos prie pagal 3.1.2 skyriuje aprašytus principus sukurtos lietuvių kalbos žodžių tinklo sudarymas.
E.paslaugos aktualumas	Galimybių atlikti paiešką sukurtame lietuvių kalbos žodžių tinkle, užtikrinti prieigą prie lietuvių kalbos žodžių tinklo duomenų bei panaudoti juos kitoms e.paslaugoms ir išvestiniams produktams kurti sudarymas.
E.paslaugos paskirtis	1) Sudaryti galimybes atlikti paieškas lietuvių kalbos žodžių tinkle. 2) Sudaryti galimybę lietuvių kalbos žodžių tinklo duomenis gauti „vieno langelio“ principu. 3) Sudaryti galimybę lietuvių kalbos žodžių tinklą pasiekti per tarptautiniais standartais (pvz., OWL, RDF ir kt.) paremtas integracines sąsajas, skirtas duomenų perdavimui į išorines sistemas (pvz., sistemos žodžių išteklius atiduoti įgarsinimui garso sintezatoriumi).
E.paslaugos naudotojai	1) Lietuvių kalbos vartotojai Lietuvoje ir užsienyje. 2) Kalbos mokymo(-si) proceso dalyviai Lietuvoje ir užsienyje. 3) Valstybės institucijos. 4) Mokslo ir švietimo institucijos. 5) Verslo atstovai. 6) Žiniasklaidos atstovai. 7) Mokslininkai. 8) Rašytojai, vertėjai.

3.1.3.2. E.paslauga „E.rinkodara“

7 lentelė. E.paslaugos „E.rinkodara“ identifikavimas

E.paslaugos esmė	Tai paslauga, leisianti tikslinių grupių atstovams panaudoti sukauptus skaitmeninius lietuvių kalbos išteklius rinkodaros tikslais.
-------------------------	---

E.paslaugos aktualumas	Lietuvių kalbos išteklių panaudojamumo rinkodaros tikslais didinimas, lietuvių kalbos puoselėjimas ir taisyklingo vartojimo rinkodaros srityje skatinimas.
E.paslaugos paskirtis	1) Vykdyti vartotojų užklausų analizę ir praturtinimą kalbine informacija, t.y.vartotojų užklausų praturtinimas papildomais raktiniais žodžiais, pvz., frazę „interneto sparta“ praturtinant papildomais raktiniais žodžiais tokiais kaip „greitis“, „tinklas“ ir kt. žodžiais, su kuriais lietuvių kalbos žodžių tinkle yra nustatytyrišiai, todėl vartotojui pateikiami gerokai išsamesni atsakymų į pateiktas užklausas rezultatai. 2) Vykdyti nuomonių analizę virtualioje erdvėje. 3) Pagal įvestą žodį (pvz., veiklos sritį, gaminio ar paslaugos pavadinimą) pateikti galimų pavadinimų (arba reikšminių ir strateginių žodžių) sąrašą su jų vartojimo kontekstais ir semantiniais ryšiais.
E.paslaugos naudotojai	1) Lietuvių kalbos vartotojai Lietuvoje ir užsienyje. 2) Kalbos mokymo(-si) proceso dalyviai Lietuvoje ir užsienyje. 3) Valstybės institucijos. 4) Mokslo ir švietimo institucijos. 5) Verslo atstovai. 6) Žiniasklaidos atstovai. 7) Mokslininkai.

3.1.3.3. E. paslauga „E.sąvokos“

6 lentelė. E.paslaugos „E.sąvokos“ identifikavimas

E.paslaugos esmė	Realizuojamos priemonės ontologijų kūrimui ir tvarkymui,sąvokų paieškai ir praturtinimui integruojant kitų kalbų žodžių tinklus: anglų kalbos žodžių tinklą,prancūzų kalbos žodžių tinklą.
E.paslaugos aktualumas	Sudaroma galimybė kurti ir tvarkyti specifinių sričių ontologijas panaudojant lietuvių kalbos prasminio žodžių tinklo duomenis bei integruojant kitų kalbų žodžių tinklus, taippraturtinant sąvokos semantinę aplinką.
E.paslaugos paskirtis	Sąvokų bei specifinių sričių ontologijų kūrimas, tvarkymas, saugojimas paieška bei peržiūra.
E.paslaugos naudotojai	1) Lietuvių kalbos vartotojai Lietuvoje ir užsienyje. 2) Kalbos mokymo(-si) proceso dalyviai Lietuvoje ir užsienyje. 3) Valstybės institucijos. 4) Mokslo ir švietimo institucijos. 5) Verslo atstovai. 6) Žiniasklaidos atstovai. 7) Mokslininkai. 8) Rašytojai, vertėjai.

3.1.3.4. E.paslauga „E.patarimai“

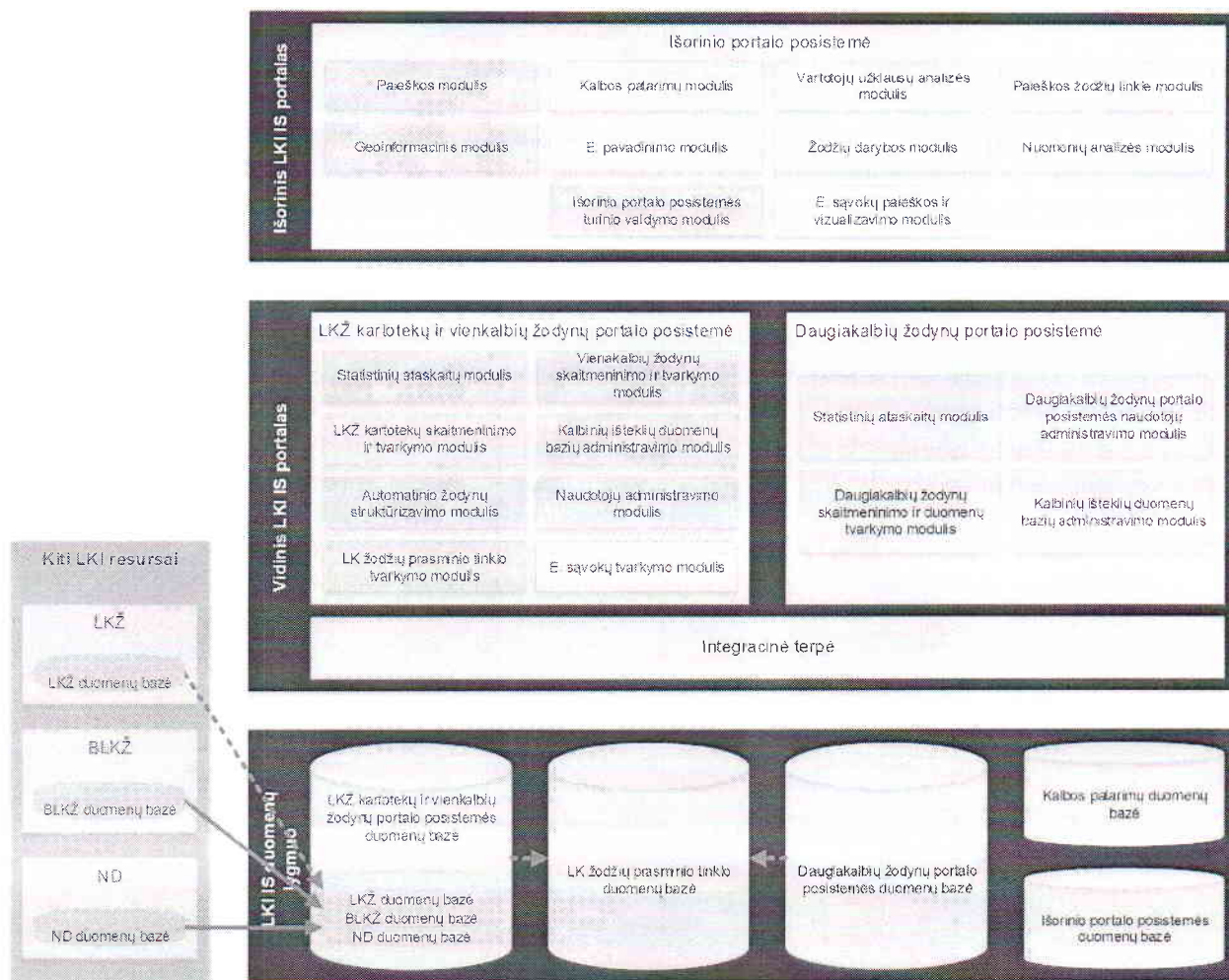
7 lentelė. E.paslaugos „E.patarimai“ identifikavimas

E.paslaugos esmė	Sukurti patogius naudoti technologinius įrankius ir priemones žodžių darybos ir kalbos patarimams pateikti.
E.paslaugos aktualumas	Lietuvių kalboje žodžių daryba yra pagrindinis žodyno gausinimo būdas. Žodžių darybos vedlys paskatins kalbos vartotojus produktyviau naudotis lietuvių kalbos išgalėmis ir kurti naujus žodžius. Kalbos patarimų perkėlimas į elektroninę erdvę padės puoselėti lietuvių kalbą ir

	skatins taisyklingą kalbos vartojimą, sudarys sąlygas sistemškai pateikti ir vertinti įvairuojančius vartosenos reiškinius, greitai ir patogiai rasti patikimą informaciją, bus bendrinės kalbos normų stabilizavimo veiksnys bei tolesnės kodifikacijos atskaitos taškas.
E.paslaugos paskirtis	1) Galimybė kalbos vartotojams, naudojantis interaktyviu žodžių darybos vedliu, greitai ir patogiai pasirinkti tinkamus žodžio darybos būdus pagal norimą kategorinę ir grupinę darybos reikšmę arba pagal žodžio darybos priemones. 2) Kalbos patarimų dalių (leksikos, morfologijos, žodžių sandaros ir sintaksės) prieinamumo užtikrinimas el. erdvėje, pateikiant informacijos atnaujinimą realiu laiku ir naudotojams parodant normų kaitos chronologiją bei paaiškinant normų kodifikacijos pokyčių priežastis.
E.paslaugos naudotojai	1) Lietuvių kalbos vartotojai Lietuvoje ir užsienyje. 2) Kalbos mokymo(-si) proceso dalyviai Lietuvoje ir užsienyje. 3) Valstybės institucijos. 4) Mokslo ir švietimo institucijos. 5) Verslo atstovai. 6) Žiniasklaidos atstovai. 7) Mokslininkai. 8) Rašytojai, vertėjai.

3.2. Modernizuojamos IS loginė struktūra

Numatomi sukurti ar modernizuoti LKIIS komponentai, schematiškai pavaizduoti 4 paveiksle. Oranžinė spalva schemoje pažymėti komponentai, kuriuos numatoma sukurti naujai, žaliai-oranžinė – komponentai, kurios numatoma modernizuoti pagal naujus poreikius, žalia – esami sistemos komponentai, geltona – komponentai, skirti e.paslaugų teikimui, kuriuos numatoma sukurti naujai. Diegėjas gali pasiūlyti ir alternatyvią modernizuojamos LKIIS architektūrą, tokiu atveju turi būti užtikrintas ne prastesnis nei dabartinis esamų ir būsimų LKIIS funkcijų veikimas bei atitikimas šios techninės specifikacijos reikalavimams.

2 paveikslas. Siekiama E.Kalba loginė struktūra

Komponentai, kuriuos numatoma sukurti bei modernizuoti šiuo pirkimu įsigyjamų paslaugų teikimo metu:

- 1) Išorinio portalo posistemė.** Išorinio portalo posistemės komponentai (paieškos modulis, turinio valdymo modulis) turės būti atnaujinami tiek, kiek to reikės naujai į LKIIS integruojamų žodynų (LKŽ, BLKŽ ir ND) paieškai ir paieškos rezultatų atvaizdavimui.
- 2) Integracinė terpė.** Integracinė terpė turės būti atnaujinama tam, kad naujai į LKIIS integruoti ištekliai būtų periodiškai eksportuojami į išorinio portalo posistemę ir juos būtų galima surasti bendroje LKIIS paieškoje.
- 3) LKŽ kartotekų ir vienakalbių žodynų portalo posistemė.** LKŽ kartotekų ir vienakalbių žodynų portalo posistemėje turės būti realizuotos naujos struktūros:

- ND duomenų bazė;
- BLKŽ duomenų bazė;
- LKŽ duomenų bazė;
- lietuvių kalbos žodžių prasminio tinklo duomenų bazė;
- Kalbos patarimų duomenų bazė.

Taip pat turės būti skurtos priemonės žodžių tinklo, ND ir BLKŽ duomenų tvarkymui.

- 4) Lietuvių kalbos žodžių prasminio tinklo tvarkymo modulis.** Šis modulis skirtas lietuvių kalbos ekspertams tvarkyti lietuvių kalbos žodžių tinklą, nustatyti ryšius tarp sąvokų, žodžių ir jų reikšmių, atlikti kitus reikalingus veiksmus.

Atitinkamai, dauguma šios posistemės komponentų turės būti atnaujinti tam, kad apimtų BLKŽ ir ND tvarkymą.

- 5) Daugiakalbių žodynų portalo posistemė.** Daugiakalbių žodynų portalo posistemės modernizavimas nenumatomas.

4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS

1. Techninės priežiūros paslaugos turi būti teikiamos vadovaujantis techninės priežiūros rekomendacijomis, patvirtintomis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. T-126 „Dėl Projektų, kurių įgyvendinimo metu kuriamos elektroninės paslaugos ir informacinių technologijų sprendimai, techninės priežiūros rekomendacijų patvirtinimo“ bei teisės aktais, kurių sąrašas pateikiamas 3 lentelėje.
2. Techninės priežiūros paslaugas turi būti vadovaujamasi kalbinių technologijų, programinės įrangos inžinerijos, projektų valdymo srities visuotiniai pripažintais standartais ir geraja praktika.
3. Techninės priežiūros paslaugų teikėjas turi veikti proaktyviai, nuolat žinoti projekto situaciją ir teikti rekomendacijas Perkančiajai organizacijai siekdamas bendro tikslo – kokybiškų ir savalaikių projekto rezultatų pasiekimo.

5. REIKALAVIMAI TECHNINĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS

1. Paslaugų teikėjas, techninės priežiūros paslaugas turės teikti pagal su LKIIS modernizavimo ir diegimo paslaugų teikėjo (toliau – Diegėju) veiklomis suderintą techninės priežiūros planą, kuriame turi būti aprašyti kontrolės taškai, pateiktis ir techninės priežiūros paslaugų teikimo tvarka. Techninės priežiūros planas turi būti parengtas per 2 savaitės nuo sutarties įsigaliojimo.
2. Paslaugų teikėjas turės įvertinti Diegėju parengtą paslaugų tiekimo planą, kuriame turės būti susietos Diegėjo, Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos veiklos, kontrolės taškai ir jų tarpusavio sąsaja.
3. Paslaugų teikėjas turės nuolat stebėti projekto eigą ir proaktyviai teikti rekomendacijas kaip nenukrypti nuo projekto tvarkaraščio ir užtikrinti Diegėjo pateiktųjų kokybę. Paslaugų teikėjas turės dalyvauti darbiniuose susitikimuose su Perkančiąja organizacija ir Diegėju.
4. Perkančioji organizacija gali bet kuriame projekto vykdymo etape pareikalauti parengti techninės priežiūros ekspertinę išvadą tam tikru probleminiu klausimu, susijusiu su realizuojamais techniniais sprendimais, teisiniu reguliavimu, projekto valdymu arba projekto finansavimo būdo keliamais reikalavimais.
5. Techninės priežiūros veiklos ir kontrolės taškai pateikiami 2 lentelėje, Paslaugų teikėjas, siekdamas techninės priežiūros paslaugų tikslų, gali numatyti ir papildomas veiklas ir kontrolės taškus. Paslaugų teikėjas privalo adaptuoti techninės priežiūros paslaugų metodus pagal Diegėjo pasirinktas technologijas ir darbo tvarką.
6. 9 lentelėje nurodytos 1-5 techninės priežiūros veiklos turi būti atliekamos kiekvieno LKIIS modernizavimo etapo ir iteracijos metu.

9 lentelė. Reikalavimai techninės priežiūros paslaugoms.

Techninės priežiūros veikla	Reikalavimai techninės priežiūros veikloms	Rezultatas/Pateiktis	Terminas
1. Analizės etapo vertinimas	Paslaugų teikėjas turės įvertinti Diegėjo parengtus analizės etapo rezultatus: įsitikinti, kad detali analizė apima techninės specifikacijos reikalavimus, yra išsamūs ir pakankama projektavimo etapui pradėti, ar visi reikalavimai yra pakankamai išdėliuoti ir aptarti.	Detalios analizės etapo rezultatų vertinimo ataskaita.	Per 1 savaitę nuo Diegėjo rezultatų pateikimo vertinimui.
2. Projektavimo etapo vertinimas	Paslaugų teikėjas turės įvertinti Diegėjo parengtus projektavimo etapo rezultatus:	Projektavimo etapo rezultatų	Per 2 savaites nuo

Techninės priežiūros veikla	Reikalavimai techninės priežiūros veikloms	Rezultatas/Pateiktis	Terminas
	a) įvertinti atitikimą techninei specifikacijai; b) įvertinti atitikimą analizės rezultatams; c) įvertinti projektuojamų sprendimų architektūros, lankstumo, greitaveikos, vystymo patogumo ir kitas aktualias charakteristikas. d) įvertinti projektuojamo sprendimo saugumo charakteristikas; e) įvertinti projektuojamo sprendimo administravimo charakteristikas; f) įvertinti projektuojamą sprendimą Perkančiosios organizacijos nurodytais aspektais bei Paslaugų teikėjo nuomone aktualiais aspektais, užtikrinančiais galutinių rezultatų kokybę.	vertinimo ataskaita.	Diegėjo rezultatų pateikimo vertinimui.
3. Kūrimo etapo vertinimas	Paslaugų teikėjas turės įvertinti Diegėjo parengta kūrimo etapo ataskaitą, bei įvertinti: a) realizuotų sprendimų aprašymą; b) duomenų struktūrų, atributų, duomenų mainų, aprašus, c) techninės realizacijos aprašymą.	Kūrimo etapo rezultatų vertinimo ataskaita	Per 2 savaites nuo Diegėjo rezultatų pateikimo vertinimui.
4. Testavimas	Paslaugų teikėjas turės užtikrinti tinkamą kuriamų techninių sprendimų testavimą: a) įvertinti Diegėjo vidinių testavimų ataskaitas; b) Paslaugų teikėjas turi parengti priėmimo testavimo planą, priėmimo kriterijus; c) Paslaugų teikėjas turės atlikti priėmimo testavimą ir parengti testavimo ataskaitą; d) Paslaugų teikėjas turi atlikti sprendimų ergonomiškumo vertinimą ir pateikti ataskaitą; e) Paslaugų teikėjas turi įvertinti sukurtų sprendimų programinio kodo kokybę ir pateikti ataskaitą.	Testavimo etapo ataskaitos	Per 1 mėnesį nuo sprendimo pateikimo testavimui
5. Ergonomiškumo charakteristikų vertinimas	Tiekiąs turės ekspertiniu įvertinti modernizuojamos programinės įrangos ergonomiškumo charakteristikas. Ergonomiškumo vertinimas taip turės būti atliekamas pasitelkiant potencialius naudotojus. Naudotojų grupės turės suformuoti ir suburti paslaugų teikėjas.	Ergonomiškumo charakteristikų vertinimo ataskaita	Per 1 mėnesį nuo sprendimo pateikimo testavimui
6. Diegimo etapo vertinimas	Paslaugų teikėjas turės atlikti: a) į gamybinę aplinką ir infrastruktūrą įdiegtą sprendimo diegimo kokybę (fizinių ir	Diegimo etapo vertinimo ataskaita	Per 2 savaites nuo sprendimo įdiegimo.

Techninės priežiūros veikla	Reikalavimai techninės priežiūros veikloms	Rezultatas/Pateiktis	Terminas
	virtualių tarnybinių stočių skaičių, tinklų segmentavimą, apkrovos balansavimą); b) į aplinką ir infrastruktūrą įdiegto sprendimo saugumo pažeidžiamumų vertinimą ir parengti ataskaitą.		
7. Žodžių tinklo programinės įrangos duomenų struktūros kokybės vertinimas	Paslaugų teikėjas turės įvertinti žodžių tinklo programinės įrangos ir duomenų struktūros kokybę.	Žodžių tinklo programinės įrangos ir duomenų struktūros kokybės vertinimo ataskaita	Per 3 savaites nuo Diegėjo rezultatų pateikimo vertinimui.
8. Bandomosios eksploatacijos etapo vertinimas	Paslaugų teikėjas turi parengti bandomosios eksploatacijos planą, kuriame turi būti numatyta: a) bandomosios eksploatacijos dalyviai, etapiškumas ir apimtis, grafikas; b) klaidų klasifikavimo metodai; c) pakeitimų registravimo metodai. Paslaugų teikėjas turi prižiūrėti bandomosios eksploatacijos vykdymą ir kas savaitę pateikti ataskaitą, Paslaugų teikėjas taip pat turi registruoti klaidas, pakeitimus ir siūlymus.	Bandomosios eksploatacijos planas, periodinės ir galutinės bandomosios eksploatacijos ataskaitos	Visą bandomosios eksploatacijos laikotarpį
9. IS dokumentacijos vertinimas	Paslaugų teikėjas turi įvertinti ar, įgyvendinus visas projekto veiklas, reikia atlikti IS nuostatų, saugos dokumentų ir IS techninio aprašymo (specifikacijos) atnaujinimą. Jeigu, atlikus įvertinimą, paaiškėja, kad IS nuostatai, saugos dokumentai ir IS techninis aprašymas (specifikacija) turėtų būti atnaujinami, paslaugų teikėjas turi pateikti rekomendacijas dėl IS nuostatų, saugos dokumentų ir IS techninio aprašymo (specifikacijos) atnaujinimo.	IS dokumentacijos vertinimo ataskaita	Per 1 savaitę nuo bandomosios eksploatacijos pabaigos.
10. Pakeitimų valdymas	Paslaugų teikėjas turės atlikti pakeitimų valdymo procedūras: vesti pakeitimų registrą, vertinti pakeitimų apimtį, pagrindą ir lygiavertiškumą.	Pakeitimų valdymo registras	Viso projekto metu
11. Rizikų valdymas	Paslaugų teikėjas viso projekto vykdymo metu turės vesti rizikų registrą, kuriame turi būti registruojamos ir klasifikuojamos identifikuotos rizikos, jų kritiškumo laipsnis, rekomenduojami sprendimo ir eskalavimo būdai.	Rizikų registras	Viso projekto metu

Techninės priežiūros veikla	Reikalavimai techninės priežiūros veikloms	Rezultatas/Pa teiktis	Terminas
12. Ekspertinės išvados	Perkančioji organizacija bet kuriame Projekto etape gali reikalauti Paslaugų teikėjo parengti ekspertinę išvadą techniniais, teisiniais ar projekto valdymo klausimais. Ekspertinė išvada turi būti parengta per 3 d.d., nebent dėl išvados apimtys Perkančioji organizacija nustatytų kitokį terminą.	Ekspertinės išvados	Viso projekto metu
13. Pažangos ataskaitos	Kas ketvirtį nuo techninės priežiūros plano patvirtinimo, paslaugų teikėjas turės teikti pažangos ataskaitas, kuriose turės įvertinti projekto pažangą, pasiektus rezultatus, nurodyti vėlavimo ar kitų nesklandumų priežastis. Esant poreikiui, Paslaugų teikėjas turės parengti projekto pažangos pristatymą Perkančiosios organizacijos vadovybei.	Pažangos ataskaitos	Viso projekto metu

6. REIKALAVIMAI TECHNINIAM PASIŪLYMUI

Paslaugų teikėjas techniniame pasiūlyme turi nurodyti kokiomis konkrečiomis priemonėmis bus įvykdomi šios techninės specifikacijos reikalavimai (vykdomos techninės priežiūros veiklos). Techninės priežiūros veiklų apimtys ir turinys bus vertinami ekonominio naudingumo būdu, siekdamas kokybiškų rezultatų tiekėjas gali numatyti ir papildomas aktualias kokybės užtikrinimo priemones.

7. PASLAUGŲ SUTEIKIMO VIETA IR TERMINAI

Paslaugų suteikimo vieta – Lietuvių kalbos institutas, kurio buveinės adresas yra P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius.

Paslaugų suteikimo laikotarpis – visos šioje Techninėje specifikacijoje nurodytos techninės paslaugos turi būti suteiktos per 20 (dvidešimt) mėnesių nuo techninės priežiūros paslaugų sutarties įsigaliojimo. Jei dėl nuo Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos nepriklausančių aplinkybių ir (ar) trečiųjų šalių kaltės, tiekėjas nespėja įvykdyti sutartinių įsipareigojimų, Paslaugų teikėjas turi teisę kreiptis į kitą Šalį dėl Paslaugų suteikimo termino pratęsimo. Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos susitarimu Paslaugų suteikimo terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne daugiau kaip 6 (šešeriems) mėnesiams.

Sutarties Nr. PS 2018-1/1
2 priedas

PASLAUGŲ TEIKĖJO PASIŪLYMAS